

Abstrakt bakalářské práce

Tato bakalářská práce se zabývá metodami překladu dramatických textů, jejím cílem je pohlédnout na vybrané aspekty tohoto překladu a vyabstrahovat jisté obecné vlastnosti a specifika převodu tohoto typu textů. V práci jsou charakterizovány dramatické texty jako specifický žánr, je v ní uvedeno, čím jsou dramatické texty charakteristické a jak jsou strukturovány. Zvláštní pozornost je věnována rovněž jazyku dramatických textů a jeho specifikům. Zmíněna jsou další specifika dramatických textů a zvláštní požadavky na tyto texty, jako je například požadavek na „mluvnost“ textu, idiomatičnost těchto textů a skutečnost, že dramatické texty jsou v podstatě artefakty. Zohledněny jsou rovněž další, externí faktory, které dramatické texty jako takové ovlivňují.

Následně se práce věnuje již překladu dramatických textů, zohledněn je rovněž historický vývoj překladu dramatických textů. Dále práce uvádí specifika překladu dramatických textů a zaměřuje se na vybrané metody překladu těchto textů s ohledem na další extralingvistické faktory, které překlad dramatických textů ovlivňují. Tím je míněn například vliv překladatelských norem, vliv vydavatele, redaktora, případně dobové konvence, vliv cenzury a celkové kulturní politiky.

V praktické části byly zkoumány dva překlady téhož dramatického díla známého pod názvem *Jak je důležité míti Filipa* od Oscara Wilda. Byly zvoleny dva české překlady pocházející z odlišné doby, aby bylo možné zaměřit se v práci nejen na text samotný a na idiolekt autora, ale také na extralingvistické faktory, které ovlivnily vznik tohoto díla se snahou o vyvození určitých tendencí v překladu a případně nastínit další zákonitosti. Z práce vyplynulo, že překlad dramatických textů má svá rizika. Tyto texty většinou vznikají jakoby mimoděk, překladatel často nemá čas nad svou prací teoreticky přemýšlet kvůli časovému omezení na vypracování tohoto překladu. S kritikou se tak překlad setkává spíše ze strany herců, kteří s textem pracují.

Praktická část je omezena na analýzu omezeného vzorku jednoho konkrétního díla, nelze proto výsledky této práce považovat za hotový výstup, potažmo je aplikovat na všechny texty z téže oblasti. Z výzkumu však vyplynulo, že při překládání dramatických textů není kladen důraz pouze na převod textu v rovině filologické či translatologické, ale také v rovině extralingvistických faktorů. Výsledky výzkumu je však nutné ověřit na větším vzorku a uvést je v soulad s dalšími pravidly z oblasti translatologie nebo filologie.

Abstract

This bachelor's thesis deals with method of translation of dramatic texts. Its aim is to refer to selected aspects while translating this type of texts and to abstract certain general attributes and specifics of transferring this type of texts. Dramatic texts – as a specific genre are characterised in this bachelor's thesis, the characteristic and structure of dramatic texts is also quoted here. The thesis is focused especially on the language of this texts and its specifics. Another specifics and special demands on dramatic text – as is the demand on the text regarding pronunciation while performing, its idiomatic and artefact character are stated in this thesis. Other, external factors influencing dramatic text are also taken in consideration.

Subsequently, the thesis deals with the translation of those dramatic texts with account to historical development of this type of texts. The thesis also mentions the specifics of translating this kind of texts and focuses on selected methods of translating with regard to other extra-linguistic factors affecting translating of those texts – specifically the influence of translation norms, the influence of publisher, editor, customs, the influence of censorship and overall culture politics.

In practical part of this thesis two selected translation of the same play was compared known as “The Importance of Being Earnest”, by Oscar Wilde. Two different Czech translations written in two different periods in Czech literature were selected in order to focus not only on the text itself and on the idiolect of the author but also on the extra-linguistic factors, which influenced the origins of those two plays for the purpose of deduce some trends in translating and to outline some other regularities. As emerged from the analysis, the translation of dramatic texts has its own risks. Those text usually origins as if incidentally, the translator often has no time to think theoretically due to tight deadlines for elaborating the translation. The authors are usually the only source of criticism for the translator.

The practical part is reduced to an analysis of a brief sample on one concrete artwork, thus it isn't possible to consider the outcome of this thesis as a complete result, nor to apply them on all texts of this type. As emerged from the analysis the emphasis is not put only on the transfer itself in the philological or translation field, but also in the field of the extra-linguistics factors. As for the analysis outcome, it is essential to verify those conclusions on a larger sample and to present them in the context of other rules from the philological or translation rules.

